Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
YVESE BOTA
přednesené dne 13. června 2018 [1]

Věc C-213/17

X
proti
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

[Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu, Nizozemsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Hranice, azyl a přistěhovalectví – Nařízení (EU) č. 604/2013 – Určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států – Členský stát příslušný podle kritéria stanoveného v čl. 3 odst. 2 – Pravomocné soudní rozhodnutí o zamítnutí první žádosti o mezinárodní ochranu – Probíhající řízení o odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí druhé žádosti o mezinárodní ochranu – Vydání evropského zatýkacího rozkazu za účelem trestního stíhání žadatele – Podání nové žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě – Předání dotčené osoby na základě evropského zatýkacího rozkazu – Řízení o přijetí zpět – Článek 23 odst. 3 – Účinky spojené s uplynutím lhůt pro podání žádosti – Přesun příslušnosti členskému státu, ve kterém byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu – Čl. 24 odst. 1 – Prováděcí pravidla – Čl. 24 odst. 5 – Rozsah povinnosti informovat – Článek 17 odst. 1 – Rozsah diskrečního ustanovení – Směrnice 2013/32/EU – Články 31 a 46 – Listina základních práv Evropské unie – Článek 41 – Právo na řádnou správu – Článek 47 – Právo na účinnou soudní ochranu“

I. Úvod

1. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 17 odst. 1, čl. 18 odst. 2, čl. 23 odst. 3 a článku 24 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států [2], kdy předkládající soud, kterým je rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu, Nizozemsko), pokládá otázku, jež se v podstatě týká určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podané osobou X, státním příslušníkem Pákistánu, v Itálii.

2. Tato věc se vyznačuje složitým právním i skutkovým rámcem [3] nejen proto, že dotyčný podal několik žádostí o mezinárodní ochranu ve dvou různých členských státech, ale i proto, že do řízení o posouzení těchto žádostí současně zasahuje i řízení trestní, které vedlo k vydání evropského zatýkacího rozkazu proti žadateli o azyl.

1 – Původní jazyk: francouzština.

2 – Úř. věst. 2013, L 180, s. 31, dále jen „nařízení Dublin III“.

3 – Viz právní a skutkový rámec popsaný v příloze tohoto stanoviska.

3. Nizozemsko je členským státem, ve kterém dotyčný podal svou první, druhou a čtvrtou žádost o mezinárodní ochranu. Podle základního kritéria stanoveného v nařízení Dublin III byl tento členský stát příslušný k posouzení dvou prvních žádostí. První žádost o mezinárodní ochranu [4] byla zamítnuta pravomocným soudním rozhodnutím. Druhá žádost o mezinárodní ochranu [5] byla zamítnuta rozhodnutím příslušného vnitrostátního orgánu, proti kterému byl podán opravný prostředek k Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví, Nizozemí). Vzhledem k tomu, že dotyčný mezitím uprchl z nizozemského území do Itálie, členského státu, ve kterém podal svou třetí žádost o mezinárodní ochranu [6], Nizozemské království na něj vydalo evropský zatýkací rozkaz za účelem trestního stíhání a požadovalo po Italské republice jeho předání. Nizozemské království následně požádalo italské orgány, aby přijaly dotyčného zpět za účelem posouzení této třetí žádosti.

4. Itálie je tedy členským státem, na jehož území dotyčný přicestoval a ve kterém poté, co Nizozemské království vydalo evropský zatýkací rozkaz, podal třetí žádost. Italská republika má v důsledku toho zdvojenou roli. Zaprvé je členským státem výkonu evropského zatýkacího rozkazu, je tedy povinna předat žadatele nizozemským orgánům za účelem trestního stíhání. Zadruhé je členským státem, od kterého posledně uvedené orgány požadují přijetí žadatele zpět za účelem posouzení jeho žádosti o azyl. Pokud podle čl. 23 odst. 1 nařízení Dublin III byla Italská republika oprávněna požadovat od Nizozemského království přijetí X zpět, pozbyla nicméně tohoto práva tím, že nepodala svoji žádost ve lhůtách stanovených v odstavci 2 tohoto článku. Na základě čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III – jehož znění zde musíme vyložit – tedy nizozemské orgány považovaly Italskou republiku za nový členský stát příslušný k posouzení třetí žádosti na základě konkludentního přijetí. V důsledku toho se tyto orgány rozhodly předat dotyčného italským orgánům a navíc se prohlásily za nepříslušné k posouzení čtvrté žádosti o mezinárodní ochranu, která u nich byla podána.

5. S ohledem na zvláštnosti právního a skutkového rámce si rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu, Nizozemsko) klade otázku, zda je možné, jak tvrdí nizozemské orgány, provést takový přesun příslušnosti. Za tím účelem se předkládající soud táže Soudního dvora na rozsah a na způsoby uplatňování nejen oněch dvou procesních ustanovení nařízení Dublin III, na jejichž základě Nizozemské království požaduje tento přesun, tedy článků 23 a 24 tohoto nařízení, ale i diskrečního ustanovení obsaženého v čl. 17 odst. 1 uvedeného nařízení.

6. Projednávaná věc dokládá slabiny a strukturální mezery dublinského systému, které se Evropská komise právě snaží vyřešit reformou stávajícího právního rámce [7].

7. Tato věc ukazuje, že dublinský systém je ve skutečnosti systémem vnitrostátních azylových systémů a nikoli společným evropským azylovým systémem, a že mechanismus rozdělení odpovědnosti zavedený nařízením Dublin III spočívá na technických a správních pravidlech, která byla zavedena, aniž by byly zohledněny důsledky pro jednotlivce a související materiální a finanční náklady, což podrývá účinnost dublinského systému a je v rozporu s cíli společného evropského azylového systému.

8. Toto hodnocení je přísné, ale odpovídá dle mého názoru téměř absurdním dopadům, k nimž může vést slepé uplatňování mechanismu přesunu příslušnosti upraveného v čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III.

4 – Dále jen „první žádost“.

5 – Dále jen „druhá žádost“.

6 – Dále jen „třetí žádost“.

7 – Viz návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států [COM(2016) 270 final, dále jen „návrh nařízení“].

9. Proto mne projednávaná věc povede v následujících úvahách zejména k výkladu důvodů, pro které mám za to, že navzdory jeho jasnému znění je třeba se odchýlit od čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III, jehož uplatnění s sebou nese přesun příslušnosti z důvodu uplynutí lhůt stanovených pro podání žádosti o přijetí zpět.

10. Pokud k tomuto přesunu dochází automaticky, nezávisle na lidských a materiálních dopadech s ním spojených, pak mám za to, že v takové situaci, jako je situace v projednávané věci, tento přesun zbavuje řízení o určení příslušného členského státu racionality, objektivity, spravedlnosti a rychlosti, kterých chtěl unijní normotvůrce v rámci nařízení Dublin III docílit, a brání naplňování povinnosti spolupráce a solidarity, na nichž má spočívat společný evropský azylový systém.

II. Právní rámec

A. Nařízení Dublin III

11. Body 4, 5 a 22 odůvodnění nařízení Dublin III uvádějí:

„(4) Podle závěrů z Tampere by měl [společný evropský azylový systém] v krátké době rovněž zahrnovat jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl.

(5) Tato metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu.

[…]

(22) […] Stěžejním prvkem společného evropského azylového systému je solidarita, s níž úzce souvisí vzájemná důvěra. […]“

12. Podle článku 1 má nařízení Dublin III stanovit kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států [8]. Tato kritéria jsou stanovena v kapitole III tohoto nařízení, v článcích 8 až 15.

13. Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že nemůže-li být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost o mezinárodní ochranu podána.

14. Kapitola IV nařízení Dublin III vymezuje nejprve situace, ve kterých může být členský stát považován za příslušný k posuzování žádosti o azyl odchylně od těchto kritérií. Článek 17 uvedeného nařízení, nadepsaný „Diskreční ustanovení“, v odstavci 1 stanoví:

„Odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.

[…]“

8 – Dále jen „příslušný členský stát“.

15. Kapitola V nařízení Dublin III pak stanoví povinnosti příslušného členského státu.

16. Článek 18 odst. 1 písm. b) této kapitoly uvádí, že příslušný členský stát je povinen „přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 [tohoto nařízení] žadatele, jehož žádost se posuzuje a který učinil žádost v jiném členském státě nebo který se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu“.

17. Článek 18 odst. 1 písm. d) nařízení Dublin III dále stanoví, že příslušný členský stát je povinen „přijmout zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 [tohoto nařízení] státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost zamítl a která učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu.“

18. Příslušný členský stát je rovněž podle čl. 18 odst. 2 prvního pododstavce téhož nařízení povinen posoudit nebo dokončit posouzení žádosti o mezinárodní ochranu učiněnou žadatelem.

19. Kapitola VI nařízení Dublin III nakonec stanoví i postupy, které se uplatní na řízení o převzetí a přijetí zpět. Rozsah působnosti řízení o přijetí zpět je vymezen v článcích 23 a 24 tohoto nařízení.

20. Článek 23 uvedeného nařízení Dublin III, nadepsaný „Předložení žádosti o přijetí zpět v případě, že byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu v dožadujícím členském státě“, stanoví v odst. 1 až 3 následující:

„1. Pokud se členský stát, v němž osoba podle čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d) podala novou žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že je příslušný jiný členský stát v souladu s čl. 20 odst. 5 a čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d), může daný jiný členský stát požádat o přijetí této osoby zpět.

2. Žádost o přijetí dotyčné osoby zpět se předkládá co nejdříve a v každém případě do dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac […]

Pokud žádost o přijetí zpět dotčené osoby vychází z jiných důkazů než z údajů získaných ze systému Eurodac, zasílá se dožádanému členskému státu do tří měsíců ode dne, kdy byla podána žádost o mezinárodní ochranu podle čl. 20 odst. 2.

3. Pokud není žádost o přijetí zpět dotčené osoby předložena ve lhůtách stanovených v odstavci 2, je pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, v němž byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu.“

21. Článek 24 nařízení Dublin III, nadepsaný „Předložení žádosti o přijetí zpět v případě, že nebyla podána nová žádost o mezinárodní ochranu v dožadujícím členském státě“, zní následovně:

„1. Pokud se členský stát, na jehož území se osoba podle čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d) zdržuje bez povolení k pobytu a v němž nebyla podána žádná nová žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že je příslušný jiný členský stát v souladu s čl. 20 odst. 5 a čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d), může tento jiný členský stát požádat o přijetí této osoby zpět.

[…]

4. Pokud osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení, jejíž žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta konečným rozhodnutím v jednom členském státě, se nachází bez povolení k pobytu na území jiného členského státu, může posledně jmenovaný členský stát buď požádat druhý členský stát o přijetí dotčené osoby zpět, nebo provést řízení o navrácení […]

[…]

5. Žádost o přijetí zpět osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d) se podává na vzorovém formuláři spolu s přímými nebo nepřímými důkazy, které jsou popsány ve dvou seznamech uvedených v čl. 22 odst. 3 a/nebo s odpovídajícími údaji z prohlášení této osoby, podle nichž mohou orgány dožádaného členského státu ověřit, zda je tento stát příslušný na základě kritérií stanovených tímto nařízením.

[…]“

B. Nařízení (ES) č. 1560/2003

22. Nařízení (ES) č. 1560/2003 [9] stanoví prováděcí pravidla k nařízení Dublin III. Jeho článek 2 stanoví podmínky pro podávání žádostí o přijetí zpět.

III. Skutkové okolnosti sporu v původním řízení

23. X je státním příslušníkem Pákistánu, křesťanského vyznání, žadatelem o mezinárodní ochranu.

24. X podal pět žádostí o mezinárodní ochranu v období od roku 2011 do roku 2015. Čtyři z nich byly podány v Nizozemském království a jedna v Italské republice.

25. První žádost byla podána v Nizozemském království dne 23. března 2011. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost, Nizozemí) zamítl tuto žádost ve věci samé rozhodnutím ze dne 5. září 2011. Jak uvedl právní zástupce X na jednání, nebezpečí, kterému by byl žadatel vystaven při návratu do země původu, nebylo shledáno dostatečně závažné, aby odůvodnilo udělení mezinárodní ochrany. Žaloba podaná proti tomuto rozhodnutí byla shledána neopodstatněnou rozsudkem ze dne 31. května 2012 vydaným rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu) a Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví) potvrdilo tento rozsudek dne 27. června 2013.

26. Dne 18. prosince 2013 podal X v Nizozemí novou žádost o mezinárodní ochranu, kterou za několik dní, dne 10. ledna 2014 [10], vzal zpět.

27. X podal znovu žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemí dne 4. června 2014, tedy druhou žádost. Po sedmi dnech, dne 11. června 2014, státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost tuto žádost zamítl. Žaloba podaná proti tomuto rozhodnutí k rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu) byla shledána neopodstatněnou rozsudkem ze dne 7. července 2014. Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví) potvrdilo tento rozsudek o rok později, dne 7. srpna 2015.

28. V průběhu uvedeného roku, kdy probíhalo řízení o opravném prostředku před tímto soudem, došlo k událostem ovlivňujícím osobní situaci žadatele a jeho postavení v soudním řízení.

29. Dne 28. září 2014, v situaci, kdy byl podezřelý ze spáchání trestného činu sexuální povahy na nizozemském území, uprchl žadatel do Itálie.

9 – Nařízení Komise ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 222, s. 3), ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014 (Úř. věst. 2014, L 39, s. 1, dále jen „prováděcí nařízení“).

10 – V rámci své analýzy tuto žádost nebudu brát v úvahu.

30. Dne 2. října 2014 vydaly nizozemské orgány evropský zatýkací rozkaz za účelem trestního stíhání proti X, požadující po italských orgánech jeho předání. Za této situace byl X vzat v Itálii do vazby na dobu dvou měsíců předcházejících jeho předání [11].

31. Dne 23. října 2014 podal X další žádost o mezinárodní ochranu, třetí v pořadí, tentokrát na italském území. Italská republika opomněla zaslat Nizozemskému království žádost o přijetí zpět podle čl. 18 odst. 1 písm. d) a čl. 23 odst. 1 nařízení Dublin III, a to ve lhůtách stanovených v čl. 23 odst. 2 tohoto nařízení.

32. Dne 30. ledna 2015 provedla Italská republika evropský zatýkací rozkaz a předala dotyčného nizozemským orgánům.

33. Posledně jmenovaný byl ihned zbaven svobody a vzat do vazby. Podle předkládacího rozhodnutí byl ve vazbě od 2. do 24. února 2015. Podle vyjádření podaného nizozemskou vládou se ale jednalo o období od 30. ledna do 18. března 2015.

34. Dne 5. března 2015 zaslalo Nizozemské království Italské republice žádost o přijetí X zpět, založenou na čl. 18 odst. 1 písm. b) a na čl. 24 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III, jelikož X se nacházel na nizozemském území bez povolení k pobytu a ještě nepodal novou žádost o mezinárodní ochranu. Nizozemské orgány usoudily, že Italská republika se stala členským státem příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, kterou X podal u italských orgánů, jelikož tento stát jim nezaslal ve lhůtě dvou měsíců, stanovené v čl. 23 odst. 2 tohoto nařízení, žádost o přijetí zpět. Jak tedy vyplývá z předkládacího rozhodnutí, Nizozemské království uvedlo v této žádosti, že X dle svých tvrzení opustil Itálii v lednu 2015, odkud odjel přímo do Nizozemí. Naproti tomu tato žádost neuvádí žádný údaj ohledně trestního řízení vedeného proti X v Nizozemí.

35. Italská republika neodpověděla na tuto žádost ve lhůtě dvou týdnů stanovené v čl. 25 odst. 2 nařízení Dublin III. V důsledku toho dne 20. března 2015 Nizozemské království učinilo závěr, že Italská republika konkludentně přijala žádost o přijetí X zpět.

36. Dne 25. března 2015 státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost rozhodl o předání X italským orgánům (dále jen „rozhodnutí o přemístění“) v důsledku konkludentního přijetí těmito orgány.

37. Dne 30. března 2015 Italská republika vyhověla žádosti o přijetí zpět.

38. Dne 1. dubna 2015 podal X proti tomuto rozhodnutí žalobu k rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu), ke které připojil návrh na nařízení předběžného opatření.

39. Z materiálů připojených k vnitrostátnímu spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že Ministerie van Veiligheid en Justitie (ministerstvo bezpečnosti a spravedlnosti, Nizozemí) informovalo dopisem ze dne 13. dubna 2015 Ministero dell'Interno (ministerstvo vnitra, Itálie) zaprvé o tom, že vzhledem k tomu, že Italská republika neodpověděla do 20. března 2015 na žádost o přijetí zpět, má se za to, že vyhověla žádosti o přijetí žadatele zpět. Ministerstvo bezpečnosti a spravedlnosti zadruhé oznámilo, že přemístění X do působnosti italských orgánů nemůže být vykonáno ve stanovené lhůtě z důvodu jeho neznámého pobytu.

40. Rozhodnutím ze dne 21. dubna 2015 voorzieningenrechter (soud pro rozhodování o předběžných opatřeních, Nizozemí) Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví) vyhověl návrhu na předběžné opatření a nařídil pozastavit přemisťování.

11 – Informace sdělené stranami v průběhu jednání.

41. Dne 19. května 2015 podal X v Nizozemí novou, čtvrtou žádost o mezinárodní ochranu, ke které připojil žádost o udělení povolení k přechodnému pobytu.

42. Dne 21. května 2015, tedy dva dny poté, státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost uvedl, že se touto žádostí nebude zabývat, s odůvodněním, že bylo zjištěno, na základě nařízení Dublin III, že Italská republika je nyní členským státem příslušným k posouzení žádosti X o mezinárodní ochranu. Posledně uvedený podal stejného dne proti tomuto rozhodnutí žalobu k rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu).

43. Jak jsem uvedl, dne 7. srpna 2015 Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví) potvrdilo rozsudek vydaný dne 7. července 2014, kterým byla zamítnuta druhá žádost o mezinárodní ochranu.

44. Dne 30. listopadu 2015 byl X informován o tom, že trestní řízení vedené proti němu bylo zastaveno.

45. Žaloby podané osobou X proti rozhodnutí o přemístění a proti rozhodnutí, kterým státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost vyslovil svoji nepříslušnost pro posouzení čtvrté žádosti o mezinárodní ochranu, byly posouzeny v rámci jednání, které se konalo dne 10. prosince 2015. Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu) po tomto jednání věc ukončil.

46. Dne 24. března 2016 předkládající soud opětovně zahájil řízení v této věci, v očekávání vyhlášení rozsudku ze dne 7. června 2016, Ghezelbash [12], a dne 20. dubna 2017 podal žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, kterou Soudní dvůr nyní rozhoduje.

IV. K předběžným otázkám

47. Za těchto okolností se rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má být čl. 23 odst. 3 nařízení [Dublin III] vykládán v tom smyslu, že se Italská republika stala členským státem příslušným pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, kterou podal žadatel v tomto státě dne 23. října 2014, a to přesto, že Nizozemské království bylo prvním příslušným členským státem z důvodu žádostí o mezinárodní ochranu, ve smyslu článku 2, *initio* a písm. d) tohoto nařízení, které byly podány dříve v tomto státě, přičemž o poslední z nich ještě v tomto okamžiku probíhalo řízení v Nizozemí, protože Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví) ještě nerozhodlo o odvolání, které žadatel podal proti rozhodnutí soudu ze dne 7. července 2014[…]?

2) Pokud bude odpověď na první otázku kladná, vyplývá z čl. 18 odst. 2 nařízení [Dublin III], že posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, která byla k okamžiku podání žádosti o přijetí zpět ze dne 5. března 2015 stále v Nizozemsku posuzována, měly nizozemské orgány přerušit neprodleně po podání žádosti o přijetí zpět a mělo být skončeno po uplynutí lhůty stanovené v článku 24 tohoto nařízení zrušením nebo změnou předchozího rozhodnutí ze dne 11. června 2014, kterým byla zamítnuta žádost o azyl ze dne 4. června 2014?

3) Pokud bude odpověď na druhou otázku kladná, platí potom, že příslušnost pro posuzování žádosti navrhovatele o mezinárodní ochranu zůstává na straně nizozemských orgánů a nedošlo k jejímu přesunu na Italskou republiku, jelikož státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost nezrušil ani nezměnil rozhodnutí ze dne 11. června 2014?

12 – C-63/15, EU:C:2016:409.

4) Porušily nizozemské orgány povinnost poskytnout italským orgánům informace umožňující ověřit, zda je jejich stát příslušným podle kritérií vymezených v tomto nařízení, uloženou v čl. 24 odst. 5 [nařízení Dublin III], tím, že je neinformovaly o tom, že ještě probíhá řízení o odvolání ve druhém azylovém řízení v Nizozemí před Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví)

5) Pokud bude odpověď na čtvrtou otázku kladná, znamenají tyto nedostatky, že v jejich důsledku nedošlo k přesunu příslušnosti pro posouzení žádosti navrhovatele o mezinárodní ochranu na Italskou republiku, ale tato příslušnost zůstala na straně nizozemských orgánů?

6) Pokud příslušnost nezůstala na straně Nizozemského království, znamená to, s ohledem na předání žadatele Italskou republikou Nizozemskému království v rámci jeho trestní věci, že nizozemské orgány tedy měly, podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III a odchylně od čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení, posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou žadatel podal v Itálii, a nevyplývá z toho, že nizozemské orgány nebyly oprávněny využít možnost, uvedenou v čl. 24 odst. 1 [nařízení Dublin III], požádat italské orgány o přijetí žadatele zpět?

48. Vyjádření předložila německá, maďarská a nizozemská vláda a Komise [13]. Nutno vyjádřit politování nad tím, že italská vláda nepředložila žádné vyjádření ani se neúčastnila jednání.

V. Úvodní poznámky

49. Dříve než zahájím rozbor těchto otázek, musím uvést několik úvodních poznámek ohledně předmětu a rozsahu tohoto řízení o předběžné otázce [14].

50. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce předložená rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu) se v podstatě týká určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podané X v Itálii.

51. S ohledem na zvláštnosti právního a skutkového rámce věci v původním řízení si předkládající soud klade otázku, zda je možné mít za to, že Italská republika se ve skutečnosti stala členským státem příslušným k posouzení této žádosti.

52. Zaprvé se tudíž předkládající soud zabývá dosahem a podmínkami provádění dvou procesních ustanovení nařízení Dublin III, o která se Nizozemské království opírá při přesunu příslušnosti:

– Článkem 23 odst. 3 tohoto nařízení, jehož použití s sebou nese automatický přesun příslušnosti z důvodu uplynutí lhůt stanovených pro podání žádosti o přijetí zpět (první předběžná otázka), a

– Článkem 24 odst. 1 uvedeného nařízení, jehož použití s sebou taktéž nese přesun příslušnosti v důsledku výslovného nebo konkludentního přijetí členským státem, k němuž byla podána žádost o přijetí zpět (první až šestá předběžná otázka).

53. Pokud by měl Soudní dvůr za to, že skutečně došlo k automatickému přesunu příslušnosti na základě čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III, pak by se otázky týkající se výkladu článku 24 tohoto nařízení uplatnily pouze podpůrně.

13 – Beru na vědomí skutečnost, že Komise na jednání prohlásila, že bere zpět své vyjádření ohledně toho, zda se může žadatel o mezinárodní ochranu v rámci soudního řízení dovolávat ustanovení zakotvujících jednak lhůty upravené v nařízení Dublin III a dále spolupráci mezi službami členských států.

14 – Vzhledem k úvahám obsaženým v bodech 3.2 a 3.3 předkládacího rozhodnutí a k obsahu šesté předběžné otázky jsem se rozhodl zaměřit první otázku na výklad čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III a poté odděleně posoudit otázku výkladu článku 24 tohoto nařízení.

54. Zadruhé předkládající soud žádá Soudní dvůr, aby upřesnil dosah diskrečního ustanovení zakotveného v čl. 17 odst. 1 uvedeného nařízení pro případ, že by Italská republika byla členským státem příslušným k posouzení předmětné žádosti o mezinárodní ochranu (šestá předběžná otázka).

55. Předkládající soud se zabývá otázkou, zda nizozemské orgány nebyly povinny použít toto ustanovení a posoudit tak tuto žádost, vzhledem k tomu, že Italská republika vykonala evropský zatýkací rozkaz a předala žadatele uvedeným orgánům za účelem vedení trestního stíhání, jež bylo proti němu zahájeno.

VI. Moje analýza

A. K přesunu příslušnosti vyplývajícímu z článku 23 nařízení Dublin III (první předběžná otázka)

56. První předběžnou otázkou předkládající soud žádá, aby Soudní dvůr poskytl výklad čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III.

57. Klade si zejména otázku, zda toto ustanovení, vykládané ve světle cílů sledovaných unijním normotvůrcem v rámci nařízení Dublin III [15], nebrání přesunu příslušnosti vyplývajícímu z uplynutí lhůt stanovených v čl. 23 odst. 2 tohoto nařízení, když příslušný členský stát ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení přistoupil k posouzení žádostí podaných dříve žadatelem a když rozhodnutí, kterým byla zamítnuta druhá žádost, je předmětem dosud probíhajícího řízení o opravném prostředku před soudními orgány tohoto členského státu.

58. Podle čl. 3 odst. 1 nařízení Dublin III posuzuje žádost o mezinárodní ochranu podanou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z členských států v zásadě jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení“ [16]. Nicméně vedle kritérií uvedených v kapitole III nařízení Dublin III upravuje kapitola VI tohoto nařízení i řízení o převzetí a o přijetí zpět jiným členským státem, která *„zároveň stejně jako kritéria stanovená v kapitole III uvedeného nařízení* slouží k tomu, aby byl určen příslušný členský stát.“ [17]

59. Článek 23 nařízení Dublin III tudíž stanoví pravidla použitelná na podání žádosti o přijetí zpět v situaci, kdy je podána nová žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, konkrétně v dožadujícím členském státě.

60. Podle čl. 23 odst. 1 tohoto nařízení, pokud osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení, jejíž žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta v jednom členském státě, podá novou žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, posledně uvedený stát může požádat první členský stát o přijetí dotčené osoby zpět.

61. Osoba, jako je X, která poté, co podala dvě žádosti o mezinárodní ochranu v jednom členském státě, v tomto případě v Nizozemí, dne 23. března 2011 a 4. června 2014, jimž nebylo vyhověno, odcestuje do jiného členského státu, v němž podá novou žádost, v tomto případě dne 23. října 2014 v Itálii, spadá do oblasti působnosti článku 23 nařízení Dublin III.

15 – Pokud tento bod nevyplývá přímo z formulace první předběžné otázky, vyplývá z úvah uvedených v bodě 3.2 předkládacího rozhodnutí.

16 – Viz rozsudek ze dne 16. února 2017, C. K. a další (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 56).

17 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. října 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 39, kurzivou opatřil autor stanoviska). V rozsudku ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587) Soudní dvůr rozhodl, že „přestože ustanovení čl. 21 odst. 1 tohoto nařízení mají za cíl upravit řízení o převzetí [(předložení žádosti o převzetí)], přispívají rovněž stejně jako kritéria stanovená v kapitole III uvedeného nařízení k určení příslušného členského státu ve smyslu téhož nařízení.“ (bod 53).

62. Po odpovědích a upřesněních vyžádaných Soudním dvorem na jednání se všechny zúčastněné strany shodly mimo jiné na skutečnosti, že X jednoduše spadá pod případ upravený v čl. 18 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení.

63. V článku 23 odst. 2 uvedeného nařízení unijní normotvůrce stanoví závazné lhůty pro podání žádosti o přijetí zpět. Ta musí být předložena co nejdříve a v každém případě do dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac nebo do tří měsíců, pokud příslušné orgány v žádosti vychází z jiných důkazů než z údajů získaných ze systému Eurodac. Tyto lhůty mají zajistit, aby řízení o přijetí zpět bylo provedeno bez neodůvodněných průtahů a v každém případě „v přiměřené lhůtě" od okamžiku, kdy jsou k dispozici příslušné údaje, aby bylo zajištěno urychlené posuzování žádostí o mezinárodní ochranu [18].

64. V článku 23 odst. 3 nařízení Dublin III – jehož ustanovení je zde třeba vyložit – vymezuje unijní normotvůrce účinky spojené s uplynutím stanovených lhůt. Podle tohoto ustanovení platí, že pokud není žádost o přijetí zpět předložena ve stanovených lhůtách, je pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, v němž byla podána tato žádost. Normotvůrce nepřipouští žádnou výjimku a nepřiznává žádný prostor pro uvážení.

65. Znění tohoto ustanovení je zcela jasné ve všech jazykových verzích a jednoznačně svědčí o vůli unijního normotvůrce provést přesun příslušnosti, pokud nejsou dodrženy lhůty pro předložení žádosti.

66. Ve věci v původním řízení je nesporné, že Italská republika, ve které byla podána třetí žádost, opomněla požádat Nizozemské království o přijetí X zpět v závazných lhůtách stanovených v čl. 23 odst. 2 nařízení Dublin III. Podle čl. 23 odst. 3 tohoto nařízení by tedy měla být na Italskou republiku „automaticky" přesunuta příslušnost k posouzení této nové žádosti [19].

67. Všichni účastníci řízení, kteří předložili vyjádření, s výjimkou X, se shodují na tom, že vzhledem ke znění čl. 23 odst. 3 uvedeného nařízení se Italská republika ve skutečnosti stala členským státem příslušným k posouzení této žádosti, a to nezávisle na v Nizozemsku dosud probíhajícím řízení o odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí druhé žádosti.

68. Tento závěr bych mohl sdílet v situaci, kdy by v Nizozemí skutečně probíhalo pouze toto řízení o opravném prostředku. Nicméně, jak uvidíme dále, taková situace zde není. Je zde totiž řada dalších okolností, které ve svém souhrnu, dle mého názoru, vedou k tomu, že jsou k posouzení této třetí žádosti příslušné pouze nizozemské orgány.

69. Doslovný výklad, použitý na natolik zvláštní situaci jako je situace v projednávané věci, totiž obtíže spíše přináší, než aby je řešil, což jasně vyplývá ze šesti předběžných otázek, které předkládající soud položil Soudnímu dvoru. S ohledem na zvláštnosti případu tento doslovný výklad textu čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III vyvolává účinky, jež jsou zcela v rozporu se zásadami, na kterých spočívá společný evropský azylový systém, a s cíli, které unijní normotvůrce v tomto nařízení sleduje.

70. Pro zachování užitečného účinku nařízení Dublin III a z důvodů, které nyní vysvětlím, navrhuji Soudnímu dvoru učinit výjimku z automatického mechanismu zakotveného v čl. 23 odst. 3 tohoto nařízení.

18 – Viz rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, body 62 a 63 a citovaná judikatura).

19 – Viz rozsudek ze dne 26. července 2017, Mangesteab (C-670/16, EU:C:2017:587). V bodě 61 tohoto rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že „čl. 21 odst. 1 [třetí pododstavec] [nařízení Dublin III] […] stanoví pro případ uplynutí lhůt, jež jsou uvedené ve dvou pododstavcích, jež mu předcházejí, přesun příslušnosti na členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu, aniž je tento přesun příslušnosti podmíněn jakoukoli reakcí ze strany dožádaného členského státu."

71. Podle čl. 67 odst. 2 a článku 80 SFEU spočívá společný evropský azylový systém, jehož je nařízení Dublin III součástí, na solidaritě mezi členskými státy a spravedlivém rozdělení odpovědnosti mezi nimi [20]. Jak vyplývá z článku 22 odůvodnění tohoto nařízení, představuje solidarita „ústřední prvek" tohoto systému. Mimo jiné musí být „skutečná a konkrétní" a musí se uplatnit ve vztahu k členským státům nejvíce dotčeným toky žadatelů o azyl, které neúměrně zatěžují jejich azylové systémy [21].

72. Tento systém spočívá taktéž na vzájemné důvěře mezi členskými státy, která představuje dokonce jeden z jeho základních pilířů.

73. Právě s ohledem na zásadu vzájemné důvěry přijal unijní normotvůrce nařízení Dublin III, aby urychlil vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu tím, že zaručí žadatelům meritorní posouzení jejich žádostí jedním jasně určeným členským státem. Cílem normotvůrce je racionalizovat posuzování žádostí o azyl a zabránit zahlcení systému povinností členských států zabývat se několikanásobnými žádostmi podanými stejným žadatelem, zvýšit právní jistotu, pokud jde o určování členského státu příslušného k posouzení žádosti o azyl, a vyhnout se tak jevu *„forum shopping"* [22].

74. Jak vyplývá z bodů 4 a 5 odůvodnění nařízení Dublin III, unijní normotvůrce usiluje o zavedení „jasné a proveditelné" metody určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, která má být založena na „objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby." Tato metoda musí zejména umožnit urychleně určit příslušný členský stát tak, aby […] nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu."

75. Třebaže unijní normotvůrce má na mysli zejména kritéria pro určení příslušného členského státu, stanovená v kapitole III tohoto nařízení, nic to nemění na tom, že řízení o převzetí a přijetí zpět jiným členským státem uvedená v kapitole VI tohoto nařízení musí spočívat na kritériích vykazujících stejné vlastnosti, nejen proto, že tato řízení přispívají, stejně jako uvedená kritéria, k určení příslušného členského státu [23], ale též proto, že stejným způsobem napomáhají realizaci cílů uvedeného nařízení.

76. Takto Soudní dvůr rozhodl v rozsudku ze dne 26. července 2017, Mengesteab [24], ohledně přesunu příslušnosti v důsledku uplynutí lhůt stanovených pro předložení žádosti o přijetí zpět (čl. 21 odst. 1 třetí pododstavec nařízení Dublin III), že tento mechanismus zásadním způsobem přispívá k naplnění cíle urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu, jelikož v případě opoždění v souvislosti s vedením řízení o převzetí zaručují, že posuzování žádosti bude prováděno v členském státě, v němž byla tato žádost předložena, aby toto posouzení nebylo dále odkládáno v důsledku přijetí a provedení rozhodnutí o přemístění [25].

77. Tato analýza by byla v zásadě použitelná i v jiných případech, jelikož se jedná o stejný mechanismus zavedený čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III. Nicméně, jak vyložím níže, okolnosti projednávané věci jsou takové, že přesun příslušnosti by zdaleka neurychlil řízení, a navíc by jej též zbavil racionality, objektivity a spravedlnosti, o které unijní normotvůrce v rámci tohoto nařízení usiluje.

20 – Podle čl. 67 odst. 2 SFEU Unie rozvíjí společnou politiku v oblasti azylu, která je založena na solidaritě mezi členskými státy. Článek 80 SFEU uvádí, že azylová politika Unie se řídí zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy.

21 – Viz závěry Rady Evropské unie „Spravedlnost a vnitřní věci" ze dne 8. března 2012 o společném rámci pro skutečnou a konkrétní solidaritu s členskými státy, jejichž azylový systém je vystaven zvláště silným tlakům, především z důvodu smíšených migračních toků, přijaté na jejím 3151. zasedání.

22 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, bod 53 a citovaná judikatura).

23 – Viz bod 58 uvedeného stanoviska.

24 – C-670/16, EU:C:2017:587.

25 – Tamtéž (bod 54). Obdobně viz též rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35), v němž Soudní dvůr uvedl tuto judikaturu v rámci výkladu čl. 24 odst. 2 nařízení Dublin III.

78. Zaprvé, přesun příslušnosti požadovaný čl. 23 odst. 3 uvedeného nařízení spočívá v určení členského státu příslušného k posouzení žádosti za pomoci sankce. Jakmile členský stát nesplní lhůty stanovené v tomto ustanovení, přesun příslušnosti je automatický a dochází k němu nezávisle na okolnostech konkrétního případu a na lidských a materiálních důsledcích, jež přináší. Jak jsem již uvedl, unijní normotvůrce nestanovil žádnou výjimku a neponechal příslušným orgánům žádný prostor pro uvážení.

79. V projednávaném případě tedy jasně vyplývá ze spisového materiálu, že přesun příslušnosti požadovaný čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III spíše trestá Italskou republiku za to, že nedostála formálnímu pravidlu, konkrétně procesnímu pravidlu zakotvenému v čl. 23 odst. 2 tohoto nařízení [26], než aby odpovídal skutečné „právní potřebě“, jelikož žádost o mezinárodní ochranu podaná v Itálii, jakkoli to lze kritizovat, byla pouze umělou konstrukcí [27].

80. Zadruhé, automatičnost tohoto mechanismu neumožňuje zohlednit to, že se dotčený přesun příslušnosti týká posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, která je žádostí, pokud ne totožnou, tak alespoň úzce související se dvěma předchozími žádostmi podanými X v Nizozemí. Tyto žádosti mají stejný předmět, a to poskytnutí mezinárodní ochrany, stejný důvod, tedy případnou existenci nebezpečí pronásledování z náboženských důvodů, a jsou podány stejným účastníkem, tedy X [28].

81. Zatřetí, automatičnost tohoto mechanismu neumožňuje zohlednit skutečnost, že Nizozemské království uznalo, že je plně příslušné k posouzení dvou přechozích žádostí podaných žadatelem, a to na základě hlavního kritéria, tedy prvního členského státu, v němž je podána žádost o mezinárodní ochranu, stanoveného v čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

82. Jak o tom svědčí doba trvání posouzení první žádosti a též četné listiny připojené k vnitrostátnímu spisu, jenž má Soudní dvůr k dispozici, dvě první žádosti o mezinárodní ochranu byly ostatně předmětem pozorného posouzení ze strany správních a soudních orgánů tohoto členského státu a vedly k vydání dvou konečných zamítavých rozhodnutí.

83. Proto ke dni, kdy X podal svou třetí žádost v Itálii, bylo rozhodnutí o zamítnutí první žádosti ze dne 5. září 2011 konečné a rozsudek vydaný Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví) byl v právní moci. Rozhodnutí o zamítnutí druhé žádosti ze dne 11. června 2014 bylo taktéž konečné, jelikož odvolání, o němž probíhalo řízení před tímto soudem, nemělo odkladný účinek [29].

84. Za těchto okolností, pokud je cílem unijního normotvůrce skutečně racionalizace a zrychlení posuzování žádostí o azyl pomocí objektivního určení příslušného členského státu, zdá se mi dostatečně zjevné, s ohledem na stanovisko, jež zaujaly nizozemské orgány při posouzení žádostí žadatele o azyl, že tyto orgány mají nejlepší předpoklady pro posouzení třetí žádosti. Na rozdíl od

26 – Je totiž nesporné, že Italská republika opomněla podat žádost o přijetí zpět Nizozemskému království ve lhůtách stanovených v čl. 23 odst. 2 nařízení Dublin III, čímž měl posledně jmenovaný stát za to, že se Italská republika stala příslušným členským státem. Taktéž není sporu o tom, že Italská republika opomněla odpovědět ve lhůtě dvou týdnů, tedy ve lhůtě stanovené v čl. 25 odst. 2 tohoto nařízení, na žádost o přijetí zpět, která jí byla zaslána Nizozemským královstvím, což bylo posouzeno tak, že konkludentně přijala tuto žádost.

27 – X se v současné době staví proti svému přemístění do tohoto členského státu. Jak nám potvrdil jeho právní zástupce na jednání, X podal žádost o mezinárodní ochranu v Itálii, aby získal prostředky na obživu. Podle mého názoru není vyloučeno, že účelem podání této žádosti bylo zabránit výkonu evropského zatýkacího rozkazu.

28 – Třebaže jsou tyto žádosti rozloženy v čase, nedomnívám se, že žádost o mezinárodní ochranu podaná v Itálii spočívá na skutečnostech nebo důkazech, které by byly nové ve srovnání se dvěma prvními žádostmi posuzovanými v Nizozemsku. Zaprvé, stručnost posouzení druhé žádosti nizozemskými orgány dokazuje, že zde nebyl žádný nový prvek, který by mohl zvrátit zamítavé rozhodnutí vydané na základě první žádosti. Při jednání právní zástupce X ostatně potvrdil, že tato druhá žádost byla podána pouze z důvodu změny politiky v Nizozemsku. Zadruhé je obtížné si představit, že skutečnosti a důkazy, na kterých spočívala třetí žádost podaná dne 23. října 2014, by se podstatně změnily od 7. července 2014, tedy od data, kdy rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu) rozhodl o zamítnutí druhé žádosti.

29 – Jak Soudní dvůr rozhodl v rozsudku ze dne 25. ledna 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35), „vzhledem k tomu, že podání opravného prostředku [k příslušnému soudu] není přiznán odkladný účinek, se musí mít za to, že toto rozhodnutí, [kterým byla zamítnuta žádost o mezinárodní ochranu podaná při prvním pobytu na území dotčeného členského státu] má účinky, které vyplývají z nařízení Dublin III, a tedy s sebou nese ukončení správního řízení zahájeného v návaznosti na podání žádosti o mezinárodní ochranu“ (bod 50).

situace ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 26. července 2017, Mengesteab[30], předmětný přesun příslušnosti, vedle finančních a lidských dopadů, které s sebou přináší, v projednávané věci nepřispěje ani k urychlení řízení ani k řádné správě obecně. Jelikož stále přetrvávají národní azylové systémy, budou italské orgány povinny provést stejně důkladné posouzení, jako je to, jež souběžně provádí nizozemské orgány, aby jednak zjistily skutečnosti a posoudily důkazní hodnotu důkazů předložených žadatelem, v celé složitosti, kterou s sebou žádosti o azyl nesou, a jednak posoudily žádost o mezinárodní ochranu podanou osobou, kterou ještě nikdy neviděly a s níž ještě nevedly žádný pohovor. V případě, že by byl žadatel zranitelnou osobou a byl deprivován, respektoval by takový přesun příslušnosti, zahrnující nové posouzení žádosti, skutečně jeho práva?

85. Navíc bychom se při přesunu příslušnosti k posouzení této třetí žádosti na italské orgány vystavili nebezpečí, že tyto přijmou odlišné rozhodnutí, než vydaly jejich nizozemské protějšky v rámci řízení o prvních dvou žádostech, třebaže tyto žádosti spolu souvisejí nebo jsou dokonce totožné. To sice zvyšuje šanci žadatele o azyl na vydání kladného rozhodnutí, ale narušuje soudržnost a jednotu, o které usiluje evropský azylový systém, který má být společný, a zvyšuje nebezpečí „*asylum shopping*“, jemuž má dublinský systém předcházet. Stejně tak to otevírá cestu každému členskému státu, který bude nově příslušný k posouzení nové žádosti o mezinárodní ochranu, aby hrál roli „odvolacího soudu“ ve vztahu k předchozímu příslušnému členskému státu.

86. Začtvrté, automatičnost tohoto mechanismu neumožňuje rovněž zohlednit soudní řízení probíhající v Nizozemí, konkrétně řízení správní povahy u Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví) a dále řízení trestněprávní povahy zahájené na základě údajného spáchání trestného činu.

87. Jestliže k přesunu příslušnosti dochází v závazných a striktních lhůtách, v probíhajících soudních řízeních tomu tak není.

88. Správní řízení týkající se posouzení druhé žádosti je skončeno. Nicméně soudní řízení zahájené v rámci odvolání může dospět ke změně přijatého správního rozhodnutí, jelikož soud první instance může posoudit žádost v plném rozsahu a *ex nunc*, a to jak pokud jde o skutkový stav věci, tak o právní otázky[31], přičemž soud poslední instance může vyhovět kasačnímu opravnému prostředku. V důsledku toho hrozí, že soud projednávající věc jako první v dožadujícím členském státě změní rozhodnutí, kterým byla žádost o mezinárodní ochranu předtím zamítnuta, což zbavuje přesun příslušnosti smyslu a jakéhokoli významu.

89. V každém případě se tento stav blíží situaci evropské litispendence a vzhledem ke vzájemné závislosti či dokonce totožnosti žádostí o mezinárodní ochranu podaných X v Nizozemí a v Itálii se v tomto případě domnívám, že žádný soud jiného členského státu by souběžně nemohl mít řádnou příslušnost.

90. Pokud se jedná o trestní stíhání zahájené proti žadateli o azyl, je mimořádně obtížné předvídat, kromě těch nejjednodušších a naprosto zřejmých případů, jak bude věc projednávána a jak bude zacházeno se žadatelem, přičemž automatismus přesunu příslušnosti, který je v konečném důsledku provázen též přemístěním žadatele, se mně i v tomto případě jeví jako nevhodný. Třebaže trestní stíhání v projednávaném případě skončilo odložením věci, za jiných okolností může vést k postoupení věci vyšetřujícímu soudci nebo soudnímu senátu a případně k odsouzení žadatele.

91. Přednost trestního řízení může mít tedy za následek pouze nemožnost posouzení nově podané žádosti o mezinárodní ochranu.

30 – C-670/16, EU:C:2017:587.

31 – Viz čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60).

92. Jak tedy v rámci posouzení, které má být racionální a objektivní, nebrat ohled na toto stíhání a, v rámci věci v původním řízení, též na evropský zatýkací rozkaz, který požaduje po italských orgánech předání žadatele?

93. Třebaže, jak je uvedeno níže, vydání evropského zatýkacího rozkazu členským státem vůči žadateli o azyl nepředstavuje samo o sobě překážku řízení o přijetí zpět, tato okolnost, protože se zde pojí s mnoha dalšími okolnostmi, brání obvyklému průběhu řízení podle nařízení Dublin III.

94. X podal žádost o mezinárodní ochranu v Itálii dne 23. října 2014, tedy pouze několik dní po vydání evropského zatýkacího rozkazu vůči své osobě. Podání této žádosti nebylo překážkou výkonu evropského zatýkacího rozkazu [32]. Jak upřesnil právní zástupce X na jednání, italské orgány tedy provedly zatčení dotyčného na začátku prosince 2014, tedy několik týdnů po podání jeho žádosti o azyl, a poté jej vzaly do vazby na dobu přibližně dvou měsíců za účelem jeho předání nizozemským orgánům, ke kterému došlo dne 30. ledna 2015. Pokud je italským orgánům vytýkáno, že nepožádaly Nizozemské království o přijetí X zpět, je nutno poznamenat, že ve stejné době tyto orgány vykonaly evropský zatýkací rozkaz, když provedly předání žadatele.

95. Má tedy vůbec smysl, aby za okolností, jakou jsou okolnosti v projednávané věci, byla přesunuta příslušnost pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu na Itálii, pokud tento členský stát téměř zároveň předal žadatele nizozemským orgánům za účelem trestního stíhání [33]?

96. Žádné ustanovení nařízení Dublin III neumožňuje odpovědět na tuto otázku. Odpověď lze podat pouze na základě požadavků zachovávání lidské důstojnosti a naplňování cílů, ke kterým unijní normotvůrce směřuje při budování společného evropského azylového systému.

97. Zmiňuji zde lidskou důstojnost proto, že pokud by se zde nejednalo o žadatele o azyl, připomínala by tato věc pohyb míčku při stolním tenise.

98. Ve světle těchto skutečností a s ohledem na řadu vzájemně se překrývajících řízení správní i soudní povahy vedených se žadatelem v Nizozemí se domnívám, že objektivita, jíž se má vyznačovat řízení o určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a urychlení, s nímž je nutno k tomuto posouzení přistupovat, určují, aby novou žádost podanou X posuzovaly orgány, které jsou pro to nejvhodnější, tedy orgány nizozemské – z nichž nejvyšší správní instance již uznaly svou plnou příslušnost dle kritéria zakotveného v nařízení Dublin III – a nikoli ty orgány, které nesplnily svoji povinnost a nepodaly žádost o přijetí zpět ve stanovených lhůtách [34].

99. Zadruhé, automatičnost tohoto přesunu příslušnosti je obtížně slučitelná se zásadami loajální spolupráce a solidarity mezi členskými státy, na nichž spočívá společný evropský azylový systém, stejně jako nařízení Dublin III.

32 – Mezi důvody, pro které je třeba výkon evropského zatýkacího rozkazu odmítnout, vyjmenovanými v článcích 3 a 4 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/JAI ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1) není uvedena žádost o azyl ani žádost o přiznání postavení uprchlíka nebo o podpůrnou ochranu [viz rozsudek ze dne 21. října 2010, B. (C-306/09, EU:C:2010:626, bod 43)].

33 – Ke dni, kdy Nizozemské království zaslalo Italské republice žádost o přijetí zpět, nebylo toto stíhání ještě zastaveno.

34 – Můžeme si ostatně položit otázku, zda by takové opomenutí nemělo být uchopeno jiným způsobem, zejména Komisí, který by samozřejmě zohledňoval jak migrační tlak vyvíjený na italské orgány, tak uplatňované zvláštní nástroje, jako je relokace. Jako odpověď na krizovou situaci v Itálii přijala Rada dvě rozhodnutí v oblasti relokace, která byla uplatňována až do září 2017, konkrétně rozhodnutí Rady (EU) 2015/1523 ze dne 14. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (Úř. věst. 2015, L 239, s. 146) a rozhodnutí Rady (EU) 2015/1601 ze dne 22. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (Úř. věst. 2015, L 248, s. 80).

100. V roce 2014 totiž příslušné orgány členských států nemohly ponechat bez povšimnutí, že masivní příliv migrantů na italské pobřeží vystavoval orgány tohoto členského státu odpovědné za azyl zvýšenému tlaku, což mělo za následek zpoždění a způsobovalo zejména zpomalování reakcí a prodlužování doby, ve které bylo odpovídáno na žádosti o převzetí a přijetí zpět tímto členským státem. Je třeba přiznat, že automatickým přesunem příslušnosti z důvodu nedodržení stanovených lhůt se vzdalujeme „skutečné a konkrétní" solidaritě, o kterou usilujeme [35].

101. S ohledem na všechny tyto úvahy mám za to, že je tedy nutné upustit od důsledného uplatnění znění čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III a od přesunu příslušnosti, který z něj vyplývá, pokud jde o posouzení třetí dotčené žádosti, aby byl zachován užitečný účinek tohoto nařízení.

102. Za okolností, které nastaly v projednávané věci, pokud má být zachován užitečný účinek uvedeného nařízení a zejména pokud má být posílena racionalita vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu, navrhuji uplatnit zásadu vzájemného uznávání soudních rozhodnutí.

103. Tato zásada je, jak víme, základním kamenem prostoru svobody, bezpečnosti a práva [36], do něhož spadá i azylová politika [37].

104. Uvedená zásada se uplatní v rámci řízení upravených v článcích 23 a 24 nařízení Dublin III, když se členský stát rozhodne požádat o přijetí zpět žadatele o mezinárodní ochranu, kterému jiný členský stát konečným rozhodnutím azyl již odmítnul udělit.

105. Podle čl. 23 odst. 1 tohoto nařízení, pokud osoba podle čl. 18 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení, jejíž žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta konečným rozhodnutím v některém členském státě, podá novou žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, posledně uvedený stát může požádat první členský stát o přijetí dotyčné osoby zpět.

106. Podle čl. 24 odst. 4 nařízení Dublin III, pokud osoba uvedená v čl. 18 odst. 1 písm. d) tohoto nařízení, jejíž žádost o mezinárodní ochranu byla zamítnuta konečným rozhodnutím v jednom členském státě, se nachází bez povolení k pobytu na území jiného členského státu, může posledně jmenovaný členský stát buď požádat první členský stát o přijetí dotyčné osoby zpět, nebo provést řízení o navrácení v souladu se směrnicí 2008/115.

107. V současné době se členské státy shodují na tom, že uznávají rozhodnutí týkající se azylu vydávaná jinými členskými státy, pokud jsou tato rozhodnutí negativní.

108. V projednávaném případě, v okamžiku, kdy X podal dne 23. října 2014 u italských orgánů třetí žádost, bylo již nizozemskými orgány vydáno pravomocné rozhodnutí ze dne 27. června 2013, kterým tyto orgány zamítly první žádost. Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu) již taktéž vydal dne 7. července 2014 rozsudek, kterým rozhodl o opravném prostředku žadatele proti rozhodnutí o zamítnutí druhé žádosti.

35 – Ostatně není žádoucí, aby členské státy mohly využívat ve svůj prospěch zpoždění těch členských států, jež jsou vystaveny silnému migračnímu tlaku, přijetím závěru, že došlo k přesunu příslušnosti.

36 – Viz bod 3.1 sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Otevřená a bezpečná Evropa: cesta k realizaci [COM (2014) 154 final], nazvaný „Konsolidace společného evropského azylového systému (SEAS)", který uvádí: „V souladu s cílem Smlouvy vytvořit jednotný status platný v celé EU by měla vzniknout nová pravidla pro vzájemné uznávání rozhodnutí o azylu mezi členskými státy a rámec pro převod ochrany. Tím by se snížily překážky pohybu v rámci EU a usnadnil by se převod dávek souvisejících s ochranou přes vnitřní hranice." (s. 8). Viz též zprávu Evropského parlamentu ze dne 9. ledna 2015 nazvanou „New Approaches, Alternatives et Avenues and Means of Access to Asylum Procedures for Persons Seeking International Protection", která obsahuje tuto citaci (s. 58).

37 – Zásada vzájemného uznávání soudních rozhodnutí se uplatní i v oblasti vyhoštění. K tomu viz směrnici Rady 2001/40/ES ze dne 28. května 2001, o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2001, L 149, s. 34) a též směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98).

109. Od okamžiku, kdy nizozemské orgány uznaly, že jsou příslušné pro rozhodnutí o žádostech o mezinárodní ochranu podaných žadatelem, a to na základě hlavního kritéria, vydaly ohledně první žádosti konečné rozhodnutí, jež nabylo právní moci po vydání rozsudku nejvyššího správního soudu, což musí bránit posouzení jakékoli nové žádosti o mezinárodní ochranu podané žadatelem v jiném členském státě, která nespočívá na nových tvrzeních či důkazech. Při použití zásady vzájemného uznávání musí tento členský stát brát v úvahu právní moc spojenou s vydanými rozsudky, což musí *ipso facto* učinit jakoukoli novou žádost nepřípustnou, ve smyslu čl. 33 odst. 2 písm. d) směrnice 2013/32.

110. Připomínám, že podle tohoto ustanovení mohou členské státy považovat žádost o mezinárodní ochranu za nepřípustnou, pokud je žádost následnou žádostí, v níž se neobjevil nebo nebyl žadatelem předložen žádný nový důkaz ani žádná nová skutečnost. Jak už jsem zdůraznil, domnívám se, že tak tomu je ve věci v původním řízení. Je nicméně na příslušných orgánech, aby se o tom ujistily.

111. Výměna informací zjištěných v rámci nařízení Dublin III činí tento mechanismus velmi dobře uskutečnitelným, vzhledem k tomu, že dožádaný stát, jemuž je zaslána žádost o přijetí žadatele zpět, disponuje v souladu s povinnostmi uvedenými v čl. 24 odst. 5 tohoto nařízení – nebo alespoň může disponovat na základě žádosti podané dle článku 34 uvedeného nařízení – veškerými potřebnými informacemi, pokud jde o existenci řízení o dřívější žádosti o mezinárodní ochranu (datum a místo podání dřívější žádosti o mezinárodní ochranu, znění a datum vydání rozhodnutí) [38].

112. Uplatňování zásady vzájemného uznávání by zde umožnilo racionálnější, účinnější a soudržnější fungování společného evropského azylového systému v tom smyslu, že pokud je jednou příslušnost jednoho členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu určena, tato příslušnost by byla zachována po celou dobu, což by umožnilo zaručit rychlost řízení, předcházet vydávání protichůdných rozhodnutí a omezit druhotné pohyby žadatele z důvodu přesunu příslušnosti.

113. Takové řešení by vlastně jen předjímalo návrhy Komise týkající se reformy dublinského systému [39]. V rámci svého návrhu nařízení, kterým se mění nařízení Dublin III, Komise navrhuje zavedení pravidla, dle kterého, pokud by jeden členský stát posoudil žádost o mezinárodní ochranu jakožto příslušný členský stát, měl by zůstat příslušným k posouzení pozdějších žádostí podaných žadatelem, ať už by tento žadatel opustil či neopustil území členských států nebo z něj byl vyhoštěn [40]. K posouzení žádosti by tedy byl a zůstal příslušný jediný členský stát a kritéria pro určení příslušnosti by se tedy uplatnila pouze jednou. Kromě toho Komise navrhuje zavedení pravidla, dle kterého uplynutí lhůt nepovede k přesunu příslušnosti.

114. Pokud by byly tyto návrhy přijaty, žádost o rozhodnutí o předběžné otázce předložená rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam, (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu) by ztratila význam.

115. S ohledem na všechny tyto skutečnosti a vzhledem ke zvláštním okolnostem věci v původním řízení mám za to, že je nutno upustit od použití čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III a z něj vyplývajícího přesunu příslušnosti ve vztahu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podané žadatelem v Itálii, protože zbavují řízení o určení příslušného členského státu racionality, objektivity, spravedlnosti a též rychlosti, o které toto nařízení usiluje, a nejsou slučitelné se zásadami loajální spolupráce a solidarity mezi členskými státy, na nichž spočívá společný evropský azylový systém.

38 – Případy, ve kterých může členský stát odmítnout poskytnout informace, jsou omezené a taxativně uvedené v čl. 34 odst. 3 nařízení Dublin III (ochrana důležitých zájmů nebo ochrana svobod a základních práv dotčené osoby či jiných osob).

39 – Viz poznámka pod čarou na straně 7 předmětného stanoviska.

40 – Viz bod 25 odůvodnění a čl. 3 odst. 5 a čl. 20 návrhu nařízení.

B. K legalitě žádosti o přijetí zpět zaslané Itálii nizozemskými orgány na základě článku 24 nařízení Dublin III (první a šestá předběžná otázka)

116. Předkládající soud se dále zamýšlí nad legalitou žádosti o přijetí zpět předložené nizozemskými orgány jejich italským protějškům na základě článku 24 nařízení Dublin III (předložení žádosti o přijetí zpět v případě, že nebyla podána nová žádost o mezinárodní ochranu v dožadujícím členském státě).

117. Situace X spadá v tomto případě pod ustanovení čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III. Toto ustanovení se vztahuje na osobu, která na jedné straně podala žádost o mezinárodní ochranu, o níž probíhá řízení, a která současně buďto podala žádost v jiném členském státě, nebo se zdržuje na území jiného členského státu bez povolení k pobytu.

118. Osoba, jako je X, která poté, co podala žádost o mezinárodní ochranu v jednom členském státě, v projednávané věci v Itálii, se protiprávně vrátí na území jiného členského státu, zde do Nizozemí, aniž by tam podala novou žádost o mezinárodní ochranu, skutečně spadá do oblasti působnosti článku 24 nařízení Dublin III.

119. Řízení o přijetí zpět, zahájené na základě čl. 24 odst. 1 tohoto nařízení, provádějí členské státy na základě volného uvážení, o čemž svědčí výraz „může požádat“, použitý unijním normotvůrcem v tomto ustanovení, a jeho předmětem je zajištění přesunu příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

120. Otázka položená předkládajícím soudem by tedy vyvstala v případě, kdy by Soudní dvůr upustil od přesunu příslušnosti vyplývajícího z použití čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III.

121. Tento soud zde zejména žádá Soudní dvůr, aby upřesnil podmínky uplatňování čl. 24 odst. 1 tohoto nařízení.

122. Táže se, zda toto ustanovení brání podání žádosti o přijetí zpět, pokud dožadující členský stát byl příslušný k posouzení žadatelem dříve podaných žádostí o mezinárodní ochranu, a pokud v něm navíc probíhá řízení o opravném prostředku ohledně rozhodnutí, kterým byla jedna z těchto žádostí zamítnuta, a pokud nakonec vydal i evropský zatýkací rozkaz za účelem trestního řízení proti žadateli, kterým požádal dožádaný členský stát o jeho předání.

123. Každá z těchto okolností, je-li posouzena samostatně, sama o sobě nebrání předložení žádosti o přijetí zpět. Budu je přezkoumávat postupně.

1. Dožadující členský stát byl příslušný k posouzení dříve podané žádosti žadatele o mezinárodní ochranu

124. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III nebrání tomu, aby byla podána žádost o přijetí zpět, pokud byl dožadující členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, která byla žadatelem podána dříve.

125. V nedávném rozsudku vydaném po ukončení písemné části řízení ve věci, které se týká toto stanovisko, Soudní dvůr rozhodl, že řízení upravené v článku 24 nařízení Dublin III může být uplatněno na osobu, která „již během prvního pobytu na území [dožadujícího členského státu] podala žádost o mezinárodní ochranu, *která byla zamítnuta* v rámci upraveném článkem 26 odst. 1 nařízení Dublin III.“ [41] Vzhledem k tomu, že posuzování této žádosti již v tomto členském státě neprobíhá,

41 – Viz rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, bod 48, kurzivou opatřil autor stanoviska).

nemůže být podle Soudního dvora tato osoba považována za osobu, která podala novou žádost o mezinárodní ochranu [42]. Je tedy nutno konstatovat, že tento výklad čl. 24 odst. 1 uvedeného nařízení pokrývá takovou situaci, jako je situace v projednávané věci, kdy byla v dožadujícím členském státě žadatelem podána dřívější žádost o mezinárodní ochranu, tento ji posoudil a zamítnul.

2. V dožadujícím členském státě doposud probíhá řízení o opravném prostředku

126. Soudní dvůr rovněž rozhodl, že skutečnost, že proti rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost o mezinárodní ochranu podaná během prvního pobytu na území dožadujícího členského státu, byl podán opravný prostředek, o němž stále rozhoduje soud tohoto státu, nevylučuje použití článku 24 nařízení Dublin III, „jelikož vzhledem k tomu, že podání tohoto opravného prostředku není přiznán odkladný účinek, se musí mít za to, že rozhodnutí má účinky, které vyplývají z tohoto nařízení, a tedy s sebou nese ukončení správního řízení zahájeného v návaznosti na podání žádosti o mezinárodní ochranu.“ [43]

127. Tento výklad článku 24 uvedeného nařízení se tedy *a fortiori* uplatní v takové situaci, jako je situace v projednávané věci, jelikož řízení o opravném prostředku podaném proti rozhodnutí o zamítnutí ze dne 11. června 2014 nemá odkladný účinek.

3. Dožadující členský stát vydal evropský zatýkací rozkaz

128. Nyní je třeba zabývat se otázkou, zda čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III brání předložení žádosti o přijetí zpět, pokud dožadující členský stát vydal evropský zatýkací rozkaz proti žadateli o azyl, kterým žádá dožádaný členský stát o předání posledně uvedeného.

129. Soudní dvůr se k této otázce nevyjádřil a žádné ustanovení nařízení Dublin III tento případ neupravuje.

130. Vydání evropského zatýkacího rozkazu členským státem proti žadateli o azyl se *a priori* nezdá být překážkou pro to, aby tento členský stát předložil žádost o přijetí tohoto žadatele zpět.

131. Správní řízení za účelem posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a trestní řízení zahájené proti žadateli o azyl představují dvě oddělená řízení a na první pohled nic nebrání tomu, aby se poté, co vykoná své svrchované právo stíhat toho, kdo se na jeho území dopustil protiprávního jednání, členský stát, který evropský zatýkací rozkaz vydal, obrátil na členský stát, který je podle něj příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu dotyčné osoby.

132. Nicméně bylo by marné domnívat se, že vydání evropského zatýkacího rozkazu nezasáhne do řízení o přijetí žadatele o azyl zpět jiným členským státem.

133. Řízení o přijetí zpět upravené v článku 24 nařízení Dublin III musí být prováděno ve striktních lhůtách, které se dle mého názoru obtížně slučují s povahou vedení trestního stíhání (v případě evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem vedení trestního stíhání) nebo s dobou trvání trestu odnětí svobody (v případě evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu).

134. Zaprvé podle čl. 24 odst. 2 tohoto nařízení musí být žádost o přijetí zpět osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. b) uvedeného nařízení předložena co nejdříve a v každém případě do dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac, nebo do tří měsíců, pokud žádost vychází z jiných důkazů. Tyto lhůty jsou závazné.

42 – Viz rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, bod 49).

43 – Viz rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, bod 50).

135. Zadruhé podle čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III, pokud je tato žádost přijata, přemístění žadatele se provádí, jakmile je to možné, avšak nejpozději do šesti měsíců od přijetí žádosti [44], tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby. Pokud k přemístění nedojde ve lhůtě jednoho roku, příslušnému členskému státu zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět.

136. V důsledku toho, pokud členský stát vydá evropský zatýkací rozkaz proti žadateli o mezinárodní ochranu, může tento stát po předání dotyčné osoby požadovat jeho přijetí zpět členským státem, který považuje za příslušný k posouzení jeho žádosti, pod podmínkou, že je žádost předložena ve lhůtách uvedených v čl. 24 odst. 2 nařízení Dublin III a pokud, v případě přijetí dožádaným členským státem, je přemístění provedeno ve lhůtách uvedených v čl. 29 odst. 1 a 2 tohoto nařízení.

137. V případě, že je evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem vedení trestního stíhání, je dosti obtížné předvídat, do jaké míry bude možné dodržet tyto podmínky, vyjma případů, kdy je trestní stíhání rychle zastaveno, jako je tomu v projednávané věci.

138. Pokud je evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody, je naproti tomu zřejmé, že předložení žádosti o přijetí zpět má význam pouze tehdy, když je trest uložen na krátkou dobu.

139. Vzhledem k těmto skutečnostem jsem toho názoru, že vydání evropského zatýkacího rozkazu samo o sobě nepředstavuje překážku pro předložení žádosti o přijetí zpět, pokud jsou dodrženy lhůty stanovené v čl. 24 odst. 2 a v čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III.

140. Domnívám se, že toto posouzení platí též v takových případech, jaký je dán v projednávané věci, ve kterém členský stát vykonávající evropský zatýkací rozkaz, který provádí předání dotčené osoby orgánům členského státu, který rozkaz vydal, je současně členským státem dožádaným posledně jmenovaným státem za účelem přijetí dotčené osoby zpět.

141. Tento rozbor mne vede k závěru, že žádná z těchto okolností zmiňovaných předkládajícím soudem, je-li posouzena samostatně, nebrání sama o sobě tomu, aby byla předložena žádost o přijetí zpět.

142. Naproti tomu tyto okolnosti, posouzeny jako celek, představují podle mého názoru podstatnou překážku pro toto řízení o přijetí zpět.

143. Ze stejných důvodů, jako jsou důvody uvedené v bodech 71 až 98 tohoto stanoviska, mám za to, že pokud zaprvé příslušné orgány dožadujícího členského státu byly příslušné pro posouzení žádostí o mezinárodní ochranu podaných žadatelem během prvního pobytu na území tohoto státu, zadruhé dosud před nimi probíhá řízení o opravném prostředku ohledně rozhodnutí, kterým byla jedna z jeho žádostí zamítnuta, a zatřetí vydaly evropský zatýkací rozkaz proti žadateli, kterým požadují po dožádaném členském státu, na jehož území se dotyčný zdržuje, aby provedl jeho předání, řízení o přijetí zpět zahájené na základě čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III zbavuje řízení o určení příslušného členského státu racionality, objektivity, spravedlnosti a rychlosti, o které toto nařízení usiluje, a není slučitelné se zásadami loajální spolupráce a solidarity mezi členskými státy, na nichž spočívá společný evropský azylový systém.

44 – Nebo od konečného rozhodnutí o odvolání nebo o přezkumu, pokud je přiznán odkladný účinek podle čl. 27 odst. 3 tohoto nařízení.

C. K rozsahu povinností členského státu příslušného podle čl. 18 odst. 2 nařízení Dublin III (druhá a třetí předběžná otázka)

144. Druhou a třetí předběžnou otázkou žádá předkládající soud Soudní dvůr, aby upřesnil povinnosti uložené dožadujícímu členskému státu, co se týká posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, ke kterému je příslušný, pokud tento členský stát předloží ve smyslu článku 24 nařízení Dublin III žádost o přijetí žadatele zpět.

145. Zejména se předkládající soud táže Soudního dvora na to, zda je-li podána žádost o přijetí zpět, má dožadující členský stát povinnost, podle čl. 18 odst. 2 nařízení Dublin III, přerušit dosud probíhající řízení o této žádosti a ukončit jej tím, že zruší nebo změní rozhodnutí, kterým byla tato žádost příslušným vnitrostátním orgánem zamítnuta, před uplynutím lhůty stanovené v článku 24 tohoto nařízení.

146. V projednávaném případě se předkládající soud táže Soudního dvora, zda nesplnění této povinnosti může být překážkou přijetí žadatele zpět dožádaným členským státem.

147. Jak víme, dle judikatury Soudního dvora týkající se výkladu čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III, členský stát může zahájit řízení o přijetí zpět žadatele o azyl i v případě, kdy před jeho soudními orgány probíhá řízení o opravném prostředku v rámci posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, k němuž je dosud příslušný [45].

148. Předkládající soud se tedy zabývá povahou povinností příslušejících dožadujícímu členskému státu, co se týká probíhajícího řízení o této žádosti.

149. Při posouzení této otázky vyvstává první obtíž ohledně lhůty, na kterou předkládající soud odkazuje. Vzhledem k tomu, že předkládací rozhodnutí neobsahuje žádné upřesnění, předpokládám, že se jedná o dvouměsíční lhůtu uvedenou v čl. 24 odst. 2 prvním pododstavci nařízení Dublin III [46], přičemž Nizozemské království v daném případě předložilo svou žádost o přijetí zpět na základě nalezení shody v systému Eurodac.

150. Domnívám se ale, že tato lhůta zde není relevantní. Předkládající soud se totiž ptá na povinnosti, které má dožadující členský stát *neprodleně po* předložení žádosti o přijetí zpět [47]. Avšak lhůta stanovená v čl. 24 odst. 2 prvním pododstavci nařízení Dublin III je lhůtou stanovící konec období, v němž musí být tato žádost předložena.

151. Zkoumání této otázky odhaluje další problém. Povinnosti, které má dožadující členský stát ohledně posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, k němuž je příslušný, totiž nemají být posouzeny na základě speciálních ustanovení uvedených v čl. 18 odst. 2 nařízení Dublin III, ale obecných ustanovení zakotvených v rámci směrnice 2013/32.

152. Nařízení Dublin III totiž neobsahuje zvláštní ustanovení pro případy, kdy členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu současně podá žádost o přijetí žadatele o azyl zpět na základě čl. 24 odst. 1.

45 – Viz rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, bod 50).

46 – Podle tohoto ustanovení se předkládá žádost o přijetí zpět v případě osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení, jejíž žádost o mezinárodní ochranu nebyla zamítnuta konečným rozhodnutím, co nejdříve a v každém případě do dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac.

47 – Viz druhou předběžnou otázku, (kurzivou opatřil autor stanoviska).

153. Co se týká článku 18 nařízení Dublin III, tento není použitelný pro svůj omezený dopad. Vzhledem k tomu, že toto ustanovení, jak říká jeho nadpis, stanoví „povinnosti příslušného členského státu“, spadají zde upravené povinnosti do zvláštního rámce řízení o převzetí a přijetí zpět, jak výslovně vyplývá ze znění odstavce 1 tohoto ustanovení. Avšak povinnosti nizozemských orgánů týkající se posouzení druhé žádosti nespadají do rámce řízení o převzetí či přijetí zpět.

154. Aby bylo možné poskytnout předkládajícímu soudu užitečnou odpověď, navrhuji Soudnímu dvoru, aby posoudil jím položenou otázku ve světle základních zásad a záruk zakotvených ve směrnici 2013/32.

155. Povinnosti uložené dožadujícímu členskému státu ohledně posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, k němuž je příslušný, jsou dle mého názoru zřejmé [48].

156. Zaprvé musí provést přiměřené a úplné posouzení žádosti a ukončit jej co nejdříve je to možné, v souladu s právem na řádnou správu zaručeným v článku 41 Listiny základních práv Evropské unie [49] a na základě článku 31 směrnice 2013/32 [50].

157. Zadruhé, v rámci řízení o opravném prostředku musí dožadující členský stát zajistit zachování práva na účinnou soudní ochranu, zakotveného v článku 47 Listiny a obsaženého v článku 46 směrnice 2013/32, což znamená, že soud, alespoň v rámci řízení o opravném prostředku před soudem první instance, posoudí v úplnosti a *ex nunc* jak skutkové tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany [51].

158. Řízení o posouzení žádosti o azyl tedy musí pokračovat.

159. Podání žádosti o přijetí zpět není uvedeno mezi důvody, pro které může být řízení o posouzení žádosti přerušeno [52]. Což dává smysl s ohledem na to, že se zde jedná o dvě oddělená řízení, jedno založené na žádosti o mezinárodní ochranu, která byla podána dříve v dožadujícím členském státě, a druhé na žádosti o mezinárodní ochranu podané následně u orgánů dožádaného členského státu.

160. Podání žádosti o přijetí zpět taktéž nepředstavuje důvod, jenž by mohl způsobit změnu nebo zrušení individuálního rozhodnutí, které je předmětem dotčeného řízení o opravném prostředku. Toto rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu samozřejmě nezakládá žadateli žádná práva, protože se jedná o rozhodnutí o zamítnutí žádosti o azyl, nicméně toto rozhodnutí má určité účinky – jak uznal Soudní dvůr v rozsudku ze dne 25. ledna 2018, Hasan [53] – a pouze soud může toto rozhodnutí zrušit nebo změnit, a to v rámci své pravomoci a z důvodů týkajících se zákonnosti napadeného rozhodnutí.

161. Podání žádosti o přijetí zpět v době, kdy v dožadujícím členském státě probíhá řízení, představuje obtíže, o nichž jsem se ostatně již zmínil.

48 – V projednávaném případě Nizozemské království je a nadále zůstává, bez ohledu na zahájené řízení o přijetí zpět, členským státem příslušným k posouzení druhé žádosti, a to té, v jejímž rámci ještě probíhalo řízení o odvolání k Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví) v okamžiku podání třetí žádosti v Itálii.

49 – Dále jen „Listina“.

50 – Podle tohoto ustanovení musí členské státy posuzovat žádosti o mezinárodní ochranu přiměřeně a úplně a dbát na to, aby bylo řízení skončeno co nejdříve. Lhůta je v zásadě šestiměsíční a běží od okamžiku podání žádosti. Pokud se na žádost vztahuje postup uvedený v nařízení Dublin III, počíná šestiměsíční lhůta běžet od okamžiku, kdy je podle uvedeného nařízení určen členský stát příslušný k posouzení této žádosti, žadatel se nachází na území tohoto členského státu a byl převzat příslušným orgánem. V každém případě musí členské státy ukončit řízení o posouzení žádosti v maximální lhůtě 21 měsíců od podání žádosti.

51 – Viz čl. 46 odst. 3 této směrnice.

52 – V tomto ohledu viz čl. 31 uvedené směrnice.

53 – C-360/16, EU:C:2018:35 (bod 50).

162. Průběh řízení o přijetí zpět totiž není stejný jako průběh soudního řízení. Zatímco první z nich probíhá v rámci striktních a mimořádně krátkých lhůt, v rámci druhého z nich musí být dodržena pouze přiměřená lhůta.

163. Soudní řízení tedy může trvat delší dobu – jak dokazuje sporná agenda Soudního dvora – a může vést ke zrušení nebo změně napadeného rozhodnutí.

164. To vede k riziku, že soud rozhodující jako první v dožadujícím členském státě změní rozhodnutí, kterým byla původně žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta, což zbavuje smyslu a jakéhokoli významu přijetí žadatele zpět jiným členským státem.

165. Může tak dojít též k situaci litispendence na evropské úrovni, pokud je žádost o mezinárodní ochranu podaná u dožadujícího členského státu stejná jako ta, která byla podaná u dožádaného členského státu. V tomto případě by dle mého názoru nemohl mít žádný soud dožádaného členského státu řádnou souběžnou příslušnost.

166. Jedná se nicméně o problémy, kterými se nezabývá žádný právní předpis společného evropského azylového systému. Vzhledem k dosahu položené otázky a omezením vyplývajícím ze zásady kontradiktornosti se zde nebudu zabývat možnostmi řešení.

167. Nicméně považuji za nezbytné upřesnit, že vzhledem k tomu, že předložení žádosti o přijetí zpět nelze odložit, v okamžiku, kdy se dožadující členský stát dozvěděl, že příslušný může být jiný členský stát – protože lhůty uvedené v čl. 24 odst. 2 nařízení Dublin III jsou závazné – je tedy na dožadujícím členském státě, aby se ujistil, že soud, kterému byla věc předložena, rozhodne v co nejkratších lhůtách od okamžiku, kdy byla podána žádost o přijetí žadatele o azyl zpět, a to na základě čl. 46 odst. 10 směrnice 2013/32.

168. Co se týká otázky, jak má postupovat dožádaný členský stát, je předně třeba, aby byl informován o probíhajícím řízení o opravném prostředku v dožadujícím členském státě. Jak ale uvidíme níže, posledně jmenovaný není povinen, podle čl. 24 odst. 5 nařízení Dublin III, uvést ve své žádosti o přijetí zpět, v jakém stavu se nachází řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

169. V této fázi své analýzy proto navrhuji Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že ustanovení článku 31 ve spojení s ustanovením článku 46 směrnice 2013/32, a s ustanoveními článků 41 a 47 Listiny musí být vykládána v tom smyslu, že pokud byla jednou podána žádost o přijetí zpět u dožádaného členského státu, v souladu s čl. 24 odst. 1 nařízení Dublin III, musí dožadující členský stát ukončit, a to v co nejkratší době, řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, k němuž je příslušný.

D. K rozsahu informační povinnosti dožadujícího členského státu podle čl. 24 odst. 5 nařízení Dublin III (čtvrtá a pátá předběžná otázka)

170. Ve čtvrté a páté předběžné otázce se předkládající zabývá rozsahem informační povinnosti uložené dožadujícímu členskému státu, který předkládá žádost o přijetí zpět na základě článku 24 nařízení Dublin III.

171. Předkládající soud se táže zejména na to, zda podle čl. 24 odst. 5 tohoto nařízení má dožadující členský stát povinnost informovat dožádaný členský stát o řízení o opravném prostředku probíhajícím v rámci posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, k němuž byl dožadující stát příslušný. Předkládající soud totiž hledá odpověď na otázku, zda nizozemské orgány nesplnily své povinnosti, když opomněly sdělit italským orgánům, že rozhodnutí o zamítnutí druhé žádosti bylo ještě předmětem odvolání u Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví).

172. Pokud je tomu tak, táže se předkládající soud Soudního dvora, zda toto opomenutí může bránit v tom, aby byl žadatel přijat zpět dožádaným členským státem.

173. Nařízení Dublin III obsahuje dvě ustanovení týkající se informací, které musí členské státy sdílet v rámci řízení o převzetí či přijetí zpět, a to čl. 24 odst. 5 a článek 34 tohoto nařízení.

174. Je třeba rovnou vyloučit použití článku 34 uvedeného nařízení, jelikož Italská republika nepředložila žádost o informace.

175. Tento článek, který je obsažen v kapitole VII nařízení Dublin III, týkající se „správní spolupráce“, je nazván „Sdílení informací“ a použije se, jak jasně vyplývá z jeho odstavců 1 a 6, pouze na žádost členského státu. Z toho důvodu, i kdyby čl. 34 odst. 2 písm. g) tohoto nařízení zahrnoval takovou informaci, jako je informace v projednávané věci, jež se týká existence probíhajícího řízení v rámci posouzení dříve podané žádosti o mezinárodní ochranu [54], nic to nemění na skutečnosti, že ve věci v původním řízení Italská republika nepožádala nizozemské orgány o takový údaj.

176. Je tedy třeba posoudit povinnosti uložené dožadujícímu členskému státu čl. 24 odst. 5 nařízení Dublin III, jehož podmínky použití jsou stanoveny v článku 2 prováděcího nařízení.

177. Podle těchto ustanovení musí být žádost o přijetí zpět týkající se osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. b) předložena na standardním formuláři obsaženém v příloze III prováděcího nařízení. Na tomto formuláři musí být uvedena povaha, důvody a právní základ žádosti.

178. Žádost musí navíc obsahovat, podle konkrétního případu, kopii všech přímých a nepřímých důkazů, na základě kterých lze předpokládat, že příslušným členský státem je členský stát dožádaný za účelem posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, ke kterým je možno připojit prohlášení žadatele a/nebo shodu ze systému Eurodac. Přímé a nepřímé důkazy jsou popsány v čl. 22 odst. 3 nařízení Dublin III a v příloze II prováděcího nařízení byl vytvořen jejich seznam.

179. Podle čl. 24 odst. 5 nařízení Dublin III musí tyto údaje umožnit „orgánům dožádaného členského státu ověřit, zda je tento členský stát příslušný na základě kritérií stanovených [tímto nařízením].“

180. Avšak skutečnost, že v dožadujícím členském státě probíhá řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí o zamítnutí mezinárodní ochrany, sama o sobě nespadá do kritérií, na jejichž základě může dožádaný členský stát posoudit svoji příslušnost. Jak totiž rozhodl Soudní dvůr, taková okolnost nepředstavuje překážku pro řízení o přijetí zpět [55].

181. Nyní se budu zabývat obsahem standardního formuláře, na jehož základě dožadující stát předkládá svoji žádost o přijetí zpět a který je obsažen v příloze III prováděcího nařízení.

182. Lze konstatovat, že kromě informací týkajících se právního základu žádosti a totožnosti žadatele o azyl je dožadující členský stát povinen, podle bodu 12 tohoto formuláře, informovat dožádaný členský stát o „předchozích řízeních“. Bod 12 zní takto:

„Požádal žadatel již dříve o mezinárodní ochranu nebo o uznání statusu uprchlíka v zemi pobytu nebo v jiné zemi?

– ano/ne

54 – Podle čl. 34 odst. 1 a odst. 2 písm. g) nařízení Dublin III je členský stát povinen sdělit osobní údaje o žadateli stejně jako veškeré informace týkající se „data podání předchozí žádosti o mezinárodní ochranu, data podání současné žádosti, stavu řízení a případného rozhodnutí, pokud bylo vydáno“ kterémukoli členskému státu, „který o to požádá“. Je tedy nutné se ujistit, zda údaj ohledně „stavu řízení“ se týká přechozí žádosti o mezinárodní ochranu.

55 – Viz rozsudek ze dne 25. ledna 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, bod 50).

Kdy a kde?

Bylo o této žádosti přijato nějaké rozhodnutí?

– ne/není známo/ano, žádost byla zamítnuta

Datum rozhodnutí“

183. Pokud vyložíme bod 12 uvedeného formuláře úzce, dožadující členský stát je povinen uvést pouze to, zda žadatel již podal žádost o mezinárodní ochranu u jeho orgánů nebo u orgánů jiného členského státu a zda o ní již bylo vydáno rozhodnutí, tím, že zaškrtne políčko „ne“, políčko „není známo“ [56] nebo políčko „ano, žádost byla zamítnuta“, případně datum tohoto rozhodnutí.

184. Dožadující členský stát tedy není sám o sobě povinen podrobně uvádět stav řízení, zvláště soudní fáze řízení. Nizozemské orgány tedy patrně nebyly povinny uvést údaj o probíhajícím řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí o zamítnutí ze dne 11. června 2014.

185. Tento údaj ostatně nefiguruje mezi přímými a nepřímými důkazy, které je dožadující členský stát povinen poskytnout. I zde totiž mají přímé a nepřímé důkazy prokázat, že dožádaný členský stát je skutečně příslušný ve světle kritérií uvedených v nařízení Dublin III. Jak jsem ale již uvedl, taková okolnost, jako je okolnost v projednávané věci, nespadá pod tato kritéria.

186. Pro úplnost upřesňuji, že důkazy, které jsou taxativně vyjmenovány [57] na seznamu A přílohy II prováděcího nařízení, jsou formálními důkazy, které mají prokázat například to, že člen žadatelovy rodiny, nezletilý bez doprovodu, legálně pobývá na území dožádaného členského státu (kopie pobytového oprávnění v kontextu článku 8 nařízení Dublin III) nebo to, že žadatel skutečně neoprávněně vstoupil na území dožádaného členského státu přes vnější hranici (kopie vstupního razítka na padělaném pasu v kontextu čl. 13 odst. 1 tohoto nařízení).

187. Co se týká nepřímých důkazů, které jsou uvedeny v demonstrativním výčtu na seznamu B přílohy II prováděcího nařízení, musí se jednat o indikativní prvky umožňující posoudit příslušnost členského státu podle kritérií obsažených v nařízení Dublin III, jako jsou podrobná prohlášení žadatele, zprávy vyhotovené mezinárodní organizací nebo jízdenky, letenky či účty z hotelu.

188. Proto se nedomnívám, s ohledem na znění čl. 24 odst. 5 nařízení Dublin III, že nizozemské orgány nesplnily své povinnosti, když v rámci své žádosti neuvedly, že rozhodnutí ze dne 11. června 2014, kterým byla zamítnuta druhá žádost, bylo předmětem dosud probíhajícího řízení o opravném prostředku před Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (oddělení Státní rady pro správní soudnictví).

189. Toto opomenutí však může být dle mého názoru předmětem kritiky z pohledu zásady loajální spolupráce, o kterou se opírá nařízení Dublin III, jelikož nic nebrání tomu, aby nizozemské orgány tento údaj uvedly jakožto „jiné užitečné informace“, uvedené pod čarou ve vzorovém formuláři uvedeném v příloze III prováděcího nařízení.

56 – Mám za to, že tento údaj se vztahuje na situaci, kdy byla žádost o mezinárodní ochranu podána v jiném členském státě, než je ten, který žádá o přijetí zpět, vzhledem k tomu, že posledně uvedený stát nemusí mít nutně k dispozici údaje týkající se stavu řízení v prvním členském státě.

57 – Podle čl. 22 odst. 3 písm. a) bod ii) nařízení Dublin III, musí členské státy poskytnout výboru uvedenému v článku 44 tohoto nařízení vzory jednotlivých typů správních dokumentů uvedených na seznamu formálních důkazů.

190. Vzhledem k těmto úvahám musí být čl. 24 odst. 5 nařízení Dublin III vykládán tak, že členský stát požadující převzetí zpět žadatele o mezinárodní ochranu neporušuje své povinnosti, když opomene sdělit dožádanému členskému státu, že rozhodnutí, kterým zamítl žádost podanou dotyčným při jeho prvním pobytu na území, je předmětem řízení o opravném prostředku, které před jeho soudy dosud probíhá.

E. K rozsahu diskrečního ustanovení zakotveného v čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III (šestá předběžná otázka)

191. Ve své šesté předběžné otázce se předkládající soud táže v podstatě na to, zda čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III musí být vykládán v tom smyslu, že vyžaduje od členského státu, jenž není příslušný podle kritérií uvedených v kapitole III tohoto nařízení, aby posoudil žádost o mezinárodní ochranu, pokud mu byl žadatel předán na základě evropského zatýkacího rozkazu.

192. Jinými slovy, pro případ, že by se Italská republika stala příslušným členským státem, si předkládající soud klade otázku, zda nizozemské orgány nebyly povinny samy posoudit předmětnou žádost o mezinárodní ochranu za použití tohoto diskrečního ustanovení, s ohledem na to, že vydaly evropský zatýkací rozkaz proti X, na jehož základě jim byl tento předán italskými orgány.

193. Všechny zúčastněné strany, které podaly vyjádření k Soudnímu dvoru, jsou toho názoru, že čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III musí být vykládán tak, že takovou povinnost vylučuje.

194. Tento názor s ohledem na rozsah působnosti a zcela jasné znění tohoto ustanovení sdílím.

195. Je třeba připomenout, že podle čl. 3 odst. 1 nařízení Dublin III posuzuje žádost o azyl jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III uvedeného nařízení.

196. Kapitola IV nařízení Dublin III nicméně přesně identifikuje situace, ve kterých může být členský stát považován za příslušný k posuzování žádosti o azyl odchylně od těchto kritérií. Článek 17 tohoto nařízení nazvaný „Diskreční ustanovení“ tak stanoví ve svém odstavci 1 pododstavci prvním, že „se každý členský stát může rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, *kterou podal* státní příslušník třetí země […], i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.“ [58]

197. Je nutno předem poznamenat, že pravidlo uvedené v tomto ustanovení je určeno členským státům, ve kterých je žádost o mezinárodní ochranu „podána státním příslušníkem třetí země“.

198. Taková situace, jako je situace ve věci v původním řízení, kdy žádost o mezinárodní ochranu byla podána v jiném členském státě, než je ten, na který se vztahuje toto ustanovení, v tomto případě v Italské republice, nespadá do oblasti působnosti tohoto ustanovení.

199. V každém případě, i kdyby předmětná situace měla spadat do oblasti působnosti čl. 17 odst. 1 prvního pododstavce nařízení Dublin III, je třeba připomenout, že ujednání obsažené v tomto ustanovení představuje, jak jednoznačně říká její název, diskreční ustanovení.

58 – Kurzivou opatřil autor stanoviska.

200. Formulací „každý členský stát se *může* rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu“ [59] toto ustanovení jednoznačně vyjadřuje vůli unijního normotvůrce ponechat na volné úvaze členského státu možnost provést posouzení žádosti, ke kterému není příslušný podle kritérií uvedených v rámci nařízení Dublin III, a nikoli stanovit povinnost. Ze samotného znění uvedeného ustanovení jasně vyplývá, že využití této možnosti ostatně nepodléhá žádné zvláštní podmínce [60].

201. Soudní dvůr, který vycházel z přípravných prací na nařízení Dublin III, uvedl, že toto pravidlo bylo zavedeno proto, aby umožnilo každému členskému státu svrchovaně rozhodnout, s ohledem na své politické, humanitární a praktické zájmy, o přijetí žádosti o azyl k posouzení, třebaže není příslušný na základě kritérií stanovených tímto nařízením [61].

202. Takto Soudní dvůr rozhodl v rozsudku ze dne 16. února 2017, C. K. a další [62], jenž se týkal přemístění vážně nemocného žadatele o azyl do členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti, že pokud dožadující členský stát případně zjistí, že se zdravotní stav žadatele o azyl v krátké době nezlepší nebo že odklad řízení na dlouhou dobu může zhoršit stav dotyčné osoby, „*může se rozhodnout*, že žádost přezkoumá sám, přičemž uplatní „diskreční ustanovení“ stanovené v čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III“, avšak uvedené ustanovení nelze v žádném případě vykládat v tom smyslu, že ukládá povinnost toto ustanovení uplatnit [63].

203. Tento výklad spočívá ve snaze zachovat samotnou funkci tohoto diskrečního ustanovení a zaručit prostor pro uvážení ponechaný dožadujícímu členskému státu. Měl by být tedy použit na situaci, v níž členský stát, v němž je podána žádost o mezinárodní ochranu, vydá evropský zatýkací rozkaz proti žadateli [64].

204. S ohledem na tyto skutečnosti je třeba mít za to, že čl. 17 odst. 1 první pododstavec nařízení Dublin III nelze použít na takovou situaci, jaká je dotčena ve věci v původním řízení, v níž byla žádost o mezinárodní ochranu podána v jiném členském státě než v tom, na který se toto ustanovení vztahuje.

VII. Závěry

205. Ve světle výše uvedených úvah navrhuji Soudnímu dvoru, aby na předběžné otázky položené rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam (okresní soud v Haagu, se sídlem v Amsterdamu, Nizozemsko), odpověděl takto:

„1) S ohledem na zvláštní okolnosti věci v původním řízení je třeba upustit od použití čl. 23 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a od přesunu příslušnosti, který z něj vyplývá, ohledně posouzení

59 – Kurzivou opatřil autor stanoviska.

60 – Znění se v podstatě shoduje se zněním ustanovení o svrchovanosti, které bylo obsaženo v čl. 3 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 50, s. 1).

61 – Viz rozsudek ze dne 16. února 2017, C. K. a další (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 53), a dále návrh nařízení Rady, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států [COM(2001)447 final].

62 – C-578/16 PPU, EU:C:2017:127.

63 – Rozsudek ze dne 16. února 2017, C. K. a další (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 88, Kurzivou opatřil autor stanoviska).

64 – Proto pokud by dožadující členský stát měl povinnost vydat evropský zatýkací rozkaz proti žadateli, požadující po členském státě, který je příslušný podle kritérií uvedených v kapitole III nařízení Dublin III a na jehož území se žadatel zdržuje, aby dotčenou osobu předal za účelem trestního stíhání, mohl by se dožadující členský stát rozhodnout, zda sám posoudí žádost o mezinárodní ochranu s využitím diskrečního ustanovení zakotveného v čl. 17 odst. 1 prvním pododstavci tohoto nařízení. To by mimo jiné umožnilo soustředit veškerá řízení, trestní i správní povahy, do jednoho místa a vyhnout se tak dalšímu přemisťování dotyčného, jež by bylo navíc opožděné. Nic to však nemění na tom, bez ohledu na nesporné výhody takového soustředění, že dožadující členský stát není povinen využít tohoto diskrečního ustanovení.

žádosti o mezinárodní ochranu podané dotčenou osobou v Itálii, jelikož zbavují řízení o určení příslušného členského státu racionality, objektivity, spravedlnosti a rychlosti, o něž nařízení č. 604/2013 usiluje, a nejsou slučitelné se zásadami loajální spolupráce a solidarity mezi členskými státy, na kterých spočívá společný evropský azylový systém.

2) S ohledem na zvláštní okolnosti věci v původním řízení zbavuje podání žádosti o přijetí zpět na základě čl. 24 odst. 1 nařízení č. 604/2013 řízení o určení příslušného členského státu racionality, objektivity, spravedlnosti a rychlosti, o něž nařízení č. 604/2013 usiluje, a není slučitelné se zásadami loajální spolupráce a solidarity mezi členskými státy, na kterých spočívá společný evropský azylový systém, pokud příslušné orgány dožadujícího státu byly zaprvé příslušné k posouzení žádostí o mezinárodní ochranu podaných žadatelem při jeho prvním pobytu na území tohoto státu, zadruhé pokud je u nich dosud vedeno řízení o opravném prostředku týkající se rozhodnutí, jímž byla jedna z těchto žádostí zamítnuta, a zatřetí pokud vydaly evropský zatýkací rozkaz proti žadateli, jímž požádaly dožádaný členský stát, jenž byl požádán o přijetí zpět a na jehož území se žadatel zdržuje, aby provedl jeho předání.

3) Ustanovení článku 31 ve spojení s ustanovením článku 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32 ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a s ustanoveními článků 41 a 47 Listiny základních práv a svobod Evropské unie musí být vykládána v tom smyslu, že pokud byla jednou podána žádost o přijetí zpět u dožádaného členského státu, v souladu s čl. 24 odst. 1 nařízení č. 604/2013, musí dožadující členský stát ukončit, a to v co nejkratší době, řízení o posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, k němuž je příslušný.

4) Článek 24 odst. 5 nařízení č. 604/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že členský stát požadující přijetí zpět žadatele o mezinárodní ochranu neporušuje své povinnosti, když opomene sdělit dožádanému členskému státu, že rozhodnutí, kterým zamítl žádost podanou dotčenou osobou při jejím prvním pobytu na jeho území, je předmětem řízení o opravném prostředku, které před jeho soudy dosud probíhá.

5) Článek 17 odst. 1 první pododstavec nařízení č. 604/2013 se nepoužije v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci v původním řízení, v níž byla žádost o mezinárodní ochranu podána v jiném členském státě než v tom, na který se toto ustanovení vztahuje.“

VIII. Příloha

